

Conform art. 18 din *Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017 (în continuare- Legea 287/2017)*, entitatea are obligația de a ține contabilitatea și de a întocmi situațiile financiare în modul prevăzut de această lege, de standardele de contabilitate și de alte acte normative.

Răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducerii sau organului executiv al entității. Organele de conducere și cele executive sunt indicate în actele de constituire ale entității. În particular, pentru categoriile de entități înregistrate în Republica Moldova:

- persoanelor juridice care desfășoară activitate de întreprinzător, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare;
- reprezentanțelor permanente și filialelor entităților nerezidente;
- organizațiilor necomerciale și reprezentanțelor entităților nerezidente,

Răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducătorului sau administratorului entității.

De menționat, că conform noii legi - *Legea nr. 86 din 11 iunie 2020 cu privire la organizațiile necomerciale*, Consiliul de conducere nu este déjà un organ obligatoriu, dar facultative. Totodată, în cazul instituirii acestuia Administratorul (Directorul executiv) al organizației necomerciale nu poate fi membru al Consiliului Asociației.

Care sunt obligațiile persoanelor responsabile pentru ținerea contabilității și raportarea financiară

Conducătorii sau administratorii entităților, inclusiv a organizațiilor necomerciale, conform art. 18 din *Legea 287/2017* **sînt obligați**:

- să asigure organizarea și ținerea contabilității în mod continuu din data înregistrării de stat a entității pînă la data lichidării acesteia;
- să asigure elaborarea, aprobarea și aplicarea politicilor contabile în conformitate cu standardele de contabilitate și alte acte normative elaborate în conformitate cu legea;
- să asigure elaborarea și aprobarea:
  - planului de conturi contabile de lucru al entității;
  - procedeele interne privind contabilitatea de gestiune;
  - formularelor documentelor primare și a registrelor contabile;
  - regulilor privind circulația documentelor și tehnologia de prelucrare a informației contabile;
- să asigure întocmirea completă și corectă, precum și integritatea și păstrarea documentelor contabile;
- să organizeze sistemul de control intern;
- să asigure documentarea faptelor economice și reflectarea acestora în contabilitate;
- să asigure respectarea actelor normative prevăzute de lege;
- să asigure întocmirea, prezentarea și publicarea, după caz, a situațiilor financiare în conformitate cu standardele de contabilitate și alte acte normative prevăzute în *Legea 287/2017*.

De menționat, că prevederile art.16 din *Legea 287/2017* interzice contabilului-șef sau altei persoane împuternicite să primească spre executare documente privind faptele economice ce contravin legislației în vigoare, informând în scris despre documentele și faptele respective conducătorul/administratorul (directorul executiv) al entității. Astfel de documente se primesc spre executare numai după emiterea indicațiilor în scris ale conducătorului/administratorului (directorului executiv) al entității, căruia îi revine răspunderea pentru acestea.

Care sunt drepturile persoanelor responsabile pentru ținerea contabilității și raportarea financiară

Conducătorii sau administratorii entităților, inclusiv a organizațiilor necomerciale, conform art. 18 din **Legea 287/2017** **sînt în drept**:

- să numească și să elibereze din funcție contabilul-șef sau altă persoana împuternicită de organizarea și conducerea contabilității;
- să transmită ținerea contabilității altei entități în bază contractuală;
- să stabilească modul de ținere a contabilității conform prevederilor art. 5 din **Legea 287/2017**;
- să stabilească reguli interne privind documentarea faptelor economice;
- să instituie o subdiviziune (serviciu) de contabilitate.

Cine poate îndeplini funcțiile de ținere a contabilității

Legea 287/2017 (art. 18) prevede mai multe opțiuni în vederea îndeplinirii funcțiilor de ținere a contabilității.

Conducătorul sau administratorul entității (directorul executiv al organizației necomerciale) este în drept:

- să numească și să elibereze din funcție contabilul-șef sau altă persoana împuternicită de organizarea și conducerea contabilității;
- să instituie o subdiviziune (serviciu) de contabilitate;
- să transmită ținerea contabilității altei entități în bază contractuală;
- să țină nemijlocit contabilitatea în cazul în care entitatea, conform **Legii 287/2017** are dreptul să țină contabilitatea în partidă simplă (cu excepția organizațiilor necomerciale).

Legea 287/2017 (art. 18) stabilește cerința pentru ca contabilul-șef sau altă persoana împuternicită de organizarea și conducerea contabilității entității să dețină diplomă de studii superioare în domeniul economiei sau de studii profesionale tehnice postsecundare în domeniul economiei.

Răspunderea pentru nerespectarea prevederilor legislației în domeniul financiar-contabil și fiscal

Art. 34 din **Legea 287/2017** stabilește răspunderea disciplinară, civilă, contravențională și/sau penală, conform legislației în vigoare, pentru entitățile care încalcă prevederile acesteia.

Pentru asigurarea unei gestionări eficiente în cadrul managementului financiar al entității, conducătorul/administratorul (directorul executiv) al acesteia trebuie să cunoască și să respecte prevederile actelor normative cu caracter general, care reglementează aceste domenii și anume:

- Legislația care reglementează crearea și activitatea entității respective;
- Codul civil al RM;
- Codul fiscal al RM (toate titlurile);
- Codul muncii al RM;
- Codul Republicii Moldova cu privire la contravenții nr. 218-XVI din 24.10.2008;
- Legea contabilității nr. 287/2017.

Delimitarea responsabilității conducătorului și contabilului-șef

Problema delimitării responsabilității pentru ținerea contabilității se încadrează în domeniul de aplicare al Legii contabilității nr.287/2017. Art. 18 din această lege spune că conducătorul entității răspunde pentru organizarea și ținerea contabilității. Prin urmare, responsabilitatea îi revine inițial. Legea nu spune în mod direct despre responsabilitatea contabilului-șef. În același timp, în art.18 se stabilește că conducătorul unei entități este în drept să încredințeze contabilitatea contabilului - șef sau altei persoane împuternicită de

organizarea și conducerea contabilității. Prin urmare, dacă entitatea are un contabil, atunci el este responsabil pentru corectitudinea contabilității.

Datorită complexității și importanței muncii sale, contabilul în permanență este supus riscului. El poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională și/sau penală, conform legislației în vigoare pentru încălcarea prevederilor legii contabilității. De asemenea contabilul-șef poate fi pedepsit pentru încălcări fiscale, conform Codului fiscal.

De exemplu, conducătorul entității poate atribui contabilului-șef vinovăția, respectiv cerința de a recupera prejudiciul adus organizației în cazul în care controlul fiscal a constatat că entitatea a încălcat regulile de ținere a evidenței (art. 257 din Codul fiscal- încălcarea regulilor de ținere a contabilității și a evidenței în scopuri fiscale). În particular, contabilul-șef n-a asigurat păstrarea dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de control (benzilor de control pe suport electronic specializat) și/sau lipsa totală ori parțială a contabilității, pentru ce serviciul fiscal a sancționat entitatea cu o amendă semnificativă (în cazul articolului menționat, amenda constituie de la 40000 la 60000 de lei, cu calcularea, după caz, a impozitelor și taxelor respective).

Prin urmare, pentru a evita implicarea contabilului în litigii cu privire la faptul dacă este vinovat de o anumită încălcare sau nu, este recomandabil ca acesta să se asigure că atribuțiile și responsabilitățile sale sunt concretizate în contractul de muncă și în fișa postului. Astfel de atribuții conexe contabilității, cum ar fi: întocmirea în mod fiabil a situațiilor financiare și a rapoartelor fiscale și să prezentarea acestora în termenele stabilite serviciilor de stat abilitate, precum și alte documente și funcții, pot fi atribuite contabilului doar dacă sunt specificate în contractul de muncă cu acesta sau în fișa postului său. În consecință, responsabilitatea pentru încălcările legate de această documentație îi poate fi atribuită contabilului-șef. Cu toate acestea, dacă apar dezacorduri între contabilul șef și directorul general referitor la executarea unei oarecare acțiuni neconformate legislației și contabilul o va efectua obținând o comandă scrisă de la conducător, atunci acesta și va fi pe deplin responsabil pentru decizia luată (art. 16 din Legea 287/2017).

Responsabilitatea contabilului - șef pentru corectitudinea contabilității poate fi împărțită în drept disciplinar, material, civil, contravențional și penal. Vom examina separat fiecare dintre acestea.

Responsabilitatea disciplinară și materială

În dreptul muncii, răspunderea disciplinară a angajatului este atunci când acesta, prin fapta sa ilicită contravine normelor de disciplina muncii în unitate, săvârșind abateri disciplinare, iar răspunderea materială intervine atunci, când angajatul, din vina și în legătură cu munca sa, cauzează pagube unității la care este angajat.

Răspunderea disciplinară intervine între angajat și angajator în legătură cu executarea contractului de munca atunci, când angajatul încalcă obligațiile sale de serviciu (fapta constituind abatere disciplinară). Pentru constatarea răspunderii disciplinare este suficient să fie produsă o faptă concretă ce constă în încălcarea cu vinovăție a obligațiilor de muncă sau a normelor de comportare și nu este neapărată producerea unui prejudiciu material. În cazul tragerii la răspunderea disciplinară a contabilului-șef, reabilitarea acestuia poate interveni doar în cazul în care acesta va da dovezi temeinice de îndreptare că nu a săvârșit abaterile disciplinare care i s-au atribuit.

Sancțiunile disciplinare sunt stabilite în Codul muncii al Republicii Moldova (CM RM). În conformitate cu acesta (art.206), pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertismentul; b) mustrea; c) mustrea aspră; d) concedierea (în temeiurile prevăzute la art.86 alin.(1) lit.g)-r) din CM RM). Sancțiunile disciplinare se aplică în condițiile stabilite în art.201-211 din CM RM

Toate acestea se aplică contabilului-șef ca și unui angajat obișnuit. Cu toate acestea, în practică, este destul de dificil a concedia un contabil, imputându-i vina pentru neîndeplinirea sarcinilor care nu sunt precizate în contractual individual de muncă și în fișa de post a acestuia.

Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de sancționare disciplinară poate fi contestată de salariat (contabil) în instanța de judecată în condițiile art.355 din CM RM (examinarea cererii privind soluționarea litigiului individual de muncă). Se consideră încălcare gravă a obligațiilor de muncă, de exemplu- primirea și eliberarea bunurilor, precum și a mijloacelor bănești fără perfectarea documentelor corespunzătoare;

folosirea în scopuri personale a banilor încasați; folosirea în scopuri personale a bunurilor angajatorului și a bunurilor aflate în gestiunea angajatorului fără acordul în scris al acestuia; cauzarea unui prejudiciu material mărimea căruia depășește cinci salarii medii lunare pe economie prognozate (art. 211¹ din CM RM).

Potrivit art.338 din Codul muncii (CM), contabilul-șef va purta răspundere materială în mărimea prejudiciului cauzat din vina lui dacă acesta este rezultatul:

- a) consumului ilicit de valori materiale și mijloace bănești;
- b) irosirii (folosirii nejustificate) a investițiilor, creditelor, granturilor, împrumuturilor acordate unității;
- c) ținerii incorecte a evidenței contabile sau al păstrării incorecte a valorilor materiale și a mijloacelor bănești;
- d) altor circumstanțe, în cazurile prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 327 din CM RM specifică, că în cazul cauzării prejudiciului material și/sau moral entității din vina salariatului, inclusiv a contabilului, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, acesta, ca parte a contractului individual de muncă repară acest prejudiciu conform prevederilor CM RM și altor acte normative.

Totodată, mărimea prejudiciului material cauzat angajatorului se va determina conform pierderilor reale, calculate în baza datelor din evidența contabilă (art.341 din CM RM).

În cazul în care, de exemplu, fondatorul întreprinderii a rambursat de sine stătător despăgubirea persoanei vătămate și această despăgubire reprezintă prejudiciul cauzat de către contabilul-șef în cadrul executării (sau neexecutării) obligațiilor sale de serviciu, atunci fondatorul are dreptul la regres (de a recupera) de la contabilul - șef care a cauzat acest prejudiciu (conform Codului civil al RM, art.2024, alin. (1)).

Dacă suma prejudiciului nu depășește salariul mediu lunar, acesta se recuperează (se reține) de la contabil prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului, care trebuie să fie emis în termen de cel mult o lună din ziua stabilirii mărimii prejudiciului. În cazul în care suma prejudiciului material ce urmează a fi reținută de la contabilul-șef depășește salariul mediu lunar sau dacă a fost omis termenul menționat mai sus, reținerea se va efectua doar conform hotărârii (deciziei) instanței de judecată. În caz de apariție a divergențelor privind modul de reparare a prejudiciului material, părțile sînt în drept să se adreseze în instanța de judecată în termen de un an din ziua constatării mărimii prejudiciului (titlul XII din CM RM).

De menționat, că încetarea raporturilor de muncă după cauzarea prejudiciului material și/sau a celui moral nu presupune eliberarea contabilului-șef de repararea prejudiciului cauzat.

Răspunderea materială a contabilului - șef poate fi de două forme: pentru prejudiciul cauzat angajatorului, contabilul, analogic altor salariați, poartă răspundere materială în limitele salariului mediu lunar dacă CM RM sau alte acte normative nu prevăd altfel (art.336 din Codul muncii). *De exemplu, daunele aduse întreprinderii au constituit 100.000 lei, salariul contabilului-șef este de 20.000 lei. Respectiv, mărimea prejudiciului de recuperare de la contabil nu va fi mai mare de 20 de mii lei.* Răspunderea materială deplină a contabilului-șef constă în obligația lui de a repara integral prejudiciul material cauzat, la care poate fi tras pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile indicate mai sus (la art.338 CM RM). *De exemplu, întreprinderii a fost cauzat un prejudiciu în valoare de 100.000 lei. Contabilul-șef, dacă se dovedește vinovăția sa, va trebui să plătească despăgubiri în valoare de 100.000 lei, indiferent de mărimea salariului său. Condiția răspunderii depline se specifică, de obicei, în contractul de muncă al salariatului (sau într-un contract separat cu privire la răspunderea materială deplină).*

După descoperirea pagubei și determinarea mărimii acesteia, angajatorul trebuie să convoace o comisie specială pentru identificarea persoanei vinovate. Numai dacă comisia demonstrează că vinovatul este șeful - contabilul, paguba poate fi recuperată de la el. De asemenea, trebuie să fie obținută o scrisoare explicativă de la contabilul-șef.

Răspunderea juridică civilă

Noțiunea de răspundere juridică civilă este definită în Codul civil al RM și este un raport juridic obligațional în baza căreia o persoană este ținută să repare prejudiciul cauzat altei persoane, prin fapta sa ori în cazurile prevăzute de lege, pentru prejudiciul pentru care este răspunzătoare.

În repararea prejudiciului intervine instanța de judecată care stabilește felul despăgubirii, ulterior, obligând autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral, prin echivalent bănesc, prejudiciul cauzat, cuantumul echivalentului bănesc fiind stabilit de instanța de judecată, în dependență de întinderea prejudiciului de la data pronunțării hotărârii.

De exemplu, la acest tip de răspundere recurg autoritățile fiscale prin intentarea unui proces civil împotriva conducătorului sau a contabilului -șef al entității, pentru recuperarea prejudiciului cauzat bugetului sub formă de impozite neplătite de entitatea respectivă.

Răspunderea juridică civilă se delimitează față de alte feluri de răspundere juridică (disciplinară).

Răspunderea contravențională

Răspunderea contravențională este angajată pentru săvârșirea faptelor ilicite prevăzute de lege drept contravenții Codului al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008 (în continuare- Cod) determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale. Conform acestui Cod, «*constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională*». Subiectul răspunderii administrative este, persoana fizică dar și persoană juridică.

În baza prevederilor art. 16 din Cod, contabilul-șef, fiind persoană cu funcție de răspundere (persoană fizică căreia, într-o entitate, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin numire sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor contabile) poate fi pasibil de răspundere contravențională pentru săvârșirea unei faptele enumerate în cod:

- a) folosirii intenționate a atribuțiilor sale contrar obligațiilor de serviciu;
- b) depășirii vădite a drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege;
- c) neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

Sancțiunile contravenționale aplicabile contabilului pentru săvârșirea faptelor enumerate pot fi: avertismentul; amenda; privarea de dreptul de a deține funcția; munca neremunerată în folosul comunității; arestul contravențional (art.32 din Cod). Amenda se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 de lei. Amenda se aplică persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale. Sancțiunea contravențională se aplică în funcție de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de caracteristică persoanei și de circumstanțele atenuante și agravante și în cazul în care vinovăția persoanei față de care se aplică este dovedită. Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

În particular, *contabilul-șef poate fi tras la răspundere conform Codului pentru încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare (art.295 din Cod), în special, pentru următoarele încălcări:*

Nr./r	Tipul încălcării	Mărimea sancțiunii aplicate (unități convenționale)
1	Neîndeplinirea cerințelor legislației referitor la alegerea sistemului și formei de ținere a contabilității și la aplicarea politicii de contabilitate, precum și neasigurarea controlului asupra documentării faptelor economice și reflectării lor în contabilitate, admise de către persoana responsabilă de organizarea unei astfel de evidențe și de control	amendă de la 15 la 45 u.c.
2	Nerespectarea regulilor stabilite de legislație privind reflectarea în conturi și în registrele contabile a faptelor economice	amendă de la 15 la 45 u.c.

3	Neîntocmirea documentelor primare și a documentelor primare cu regim special ori nerespectarea cerințelor de perfectare a acestora, perfectarea incompletă sau inadecvată a documentelor primare și a documentelor primare cu regim special ori prezentarea acestora în contabilitate cu întârziere	amendă de la 12 la 45 u.c
4	Neîntocmirea actului de achiziție de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal și/sau includerea în acesta a datelor neveridice (persoanei responsabile de întocmirea, semnarea și prezentarea actului).	amendă de la 20 la 60 u.c
5	Prezentarea în organul abilitat să colecteze rapoartele financiare a rapoartelor financiare care nu corespund formei stabilite de legislație sau care nu reflectă toate datele stabilite pentru această formă ori prezentarea incompletă sau cu date eronate a rapoartelor financiare, ori ne prezentarea acestora în termenul stabilit de legislație	amendă de la 15 la 45 u.c
6	Neîndeplinirea premeditată, după expirarea termenului stabilit de legislație pentru prezentarea rapoartelor financiare, a dispoziției scrise a organului abilitat să colecteze rapoartele financiare privind prezentarea ei în termenul stabilit de acesta	amendă de la 6 la 12 u.c
7	Prezentarea în rapoartele financiare a unor indicatori eronați	amendă de la 15 la 30 u.c
8	Pierderea, sustragerea sau distrugerea documentelor contabile pînă la expirarea termenului de păstrare a lor, conform regulilor stabilite de Organul de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, sau nerestabilirea lor, conform legislației, în termen de pînă la 3 luni din momentul constatării faptului respectiv	amendă de la 12 la 18 u.c
9	Acțiunile specificate pct. 8 săvîrșite intenționat	amendă de la 90 la 180 u.c
10	Neîndeplinirea cerințelor privind utilizarea în evidența analitică și sintetică a formularelor stabilite în actele normative în vigoare, precum și nerespectarea modalității de efectuare a inventarierii	amendă de la 15 la 30 u.c

Contravențiile prevăzute în tabelul mai sus se examinează de către autoritatea administrativă de inspectare financiară sau, după caz, de Serviciul Fiscal de Stat, în funcție de organul care le -a constatat.

În general, Codul stabilește autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale și acestea includ (capitolul III din Cod): instanța de judecată; procurorul; comisia administrativă; agentul constator (organele de specialitate).

Exemplu. *Directorul entității a fost tras la răspundere de inspectoratul fiscal în conformitate cu art.295 din Codul contravențional pentru ne prezentarea raportului financiar în termenul stabilit de legislație. El nu a fost de acord cu această decizie, referindu-se la faptul că el nu a făcut obiectul infracțiunii și că contabilul ar trebui să fie tras la răspundere. Directorul a încercat a contesta amenda și în cele din urmă, autoritatea superioară l-a susținut pe conducător și a anulat deciziile autorităților inferioare. S-a susținut următorul argument: entitatea prevede funcția de contabil - șef. În fișa postului a acestuia există obligațiunea care afirmă că contabilul-șef este responsabil pentru furnizarea în timp util a diverselor informații și raportări. În consecință, responsabilitatea pentru nedepunerea raportului financiar la timp este suportată de contabilul - șef, nu de director. **Concluzie:** o descriere detaliată a atribuțiilor din fișa postului contabilului- șef îl obligă să le îndeplinească mai bine, să lucreze mai atent. În același timp, această circumstanță poate fi utilizată pentru a negocia un salariu mai mare.*

Răspunderea penală

Faptele ilicite ce constituie infracțiuni și prevede pedepsele ce se aplică infractorilor sunt determinate în Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002 (în continuare- CP RM). Se caracterizează prin fapte ilicite care constituie infracțiuni acelea care prezintă un anumit grad de pericol social. Principalul element de tragere la răspundere penală este vinovăția autorului fetei ilicite.

Contabilul-șef poate fi implicat în acest sens dacă este persoana cu funcție de răspundere (i s-a acordat în cadrul entității, permanent sau provizoriu, prin numire sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor contabile) și a participat în mod conștient (intenționat) la comiterea infracțiunilor stipulate în CP RM.

Cea mai ușoară pedeapsă conform art.62 din CP RM este amendă, cea mai severă - închisoare.

Răspunderea penală a contabilului-șef, poate interveni, de exemplu, când se dovedește vinovăția lui la participarea în mod conștient (intenționat) la comiterea infracțiunilor stipulate în art. 335¹ din CP RM- « Falsul în documente contabile», în special:

- Întocmirea sau utilizarea unei facturi sau a oricărui alt document sau înscris contabil care conține informații false, precum și omisiunea cu rea-voință a contabilizării unei plăți, săvârșite în scopul disimulării sau tănuirii unor acte de corupție, dacă fapta nu constituie complicitate - se pedepesc cu amendă în mărime de până la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2850 unități convenționale cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani;

sau, stipulate în art. 224 din CP RM- « Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor», în special:

- Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii fetei - se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Aceeași acțiune: dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii fetei - se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Desigur, este foarte dificil a-l aduce pe contabilul - șef la răspundere penală, deoarece este dificil să se demonstreze că a acționat în mod conștient la comiterea unor infracțiuni economice cu scopul de a se sustrage impozitelor și că nu a plătit impozitele din cauza calificărilor insuficiente, a unei greșeli banale etc. Cu toate acestea, astfel de cazuri există în practică, când contabilul-șefa fost găsit vinovat de evaziune fiscală intenționată în dimensiuni semnificative din motivul nedepunerii declarațiilor fiscale sau în rezultatul unor acțiuni ilicite și conștiente privind denaturarea datelor în rapoartele fiscale în scopul transferului mijloacelor bănești din conturile entității la conturile personale. Concluzie- pentru a preveni astfel de situații, este importantă instituirea în cadrul entităților a unor sisteme de control intern eficiente, inclusiv, controlul strict

asupra exercitării drepturilor, obligațiilor și împuternicirilor angajaților prin stabilirea diverselor proceduri de control.

Responsabilitatea contabilului-șef pentru neplata salariilor către angajați.

Neplata salariilor este o infracțiune gravă de care răspund nu doar conducătorul, ci și contabilul-șef al entității. Conform art. 146 din Codul muncii al RM, răspunderea materială, disciplinară, administrativă și penală, în condițiile legii pentru neachitarea la timp a salariului o poartă persoanele cu funcție de răspundere din bănci, autorități publice și unități, vinovate de neachitarea la timp a salariilor. Persoanele cu funcție de răspundere din unități (intreprinderi, organizații), vinovate de neachitarea la timp a salariilor, sunt, de obicei, conducătorul și contabilul-șef.

Un angajat, care nu a primit salariul cuvenit, are motive să contacteze Inspekția Muncii, care inițiază pe baza acestei adresări un control. Dacă în cadrul inspekției vor fi identificate încălcări, atunci se vor emite și amenzele respective. Atât conducătorul, cât și contabilul-șef pot fi obligați la plata unei amenzi, ținând cont de faptul, cine va fi stabilit responsabil de neplata salariilor. Dacă, de exemplu, salariul nu a fost plătit datorită faptului că nu există mijloace bănești în contul entității, responsabilitatea revine conducătorului. Dacă mijloace bănești existau în cont, dar nu s-au îndreptat pentru achitarea salariilor, vina poate fi atribuită contabilului, după caz. În astfel de caz, când va fi dovedită vina contabilului - șef, el va fi responsabil și amendat.